

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feliról szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápelya) utca 1. Telefonszám 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELÉVEL

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 216. szám.

Csütörtök, 1920 szeptember 30.

Vezérférfiakra

van szüksége az országnak, férfiakra, akik megértik a rendkívüli idők rendkívüli szükségleteit, akik világos és mindenre kiterjedő programmal, hatalmas éleslátással és az államot mozgató energiák teljes ismeretében újjáépítő munkát képesek végezni. Mert téves az a hit, hogy a régi normális idők megszokott szellemi kiválósága ma elegendő azoknak az emberfeletti feladatoknak a megoldására, amelyek megvalósítása nélkül az új, a modern, a jövő hatalmas állama el sem képzelhető.

Valóságagi tragédiája a világnak, hogy nincs ma Európa tengerén egyetlen egy világító torony, amely fényt hintene a népek hanyódó és süllyedő hajói felé. Hogy bárhová tekint a figyelő szem, hatalmas előrelendülések helyett mindenütt csak népek és nemzetek végzetes süllyedése látható. Hogy nincs a világon ma egyetlen egy szilárd pont, ahonnan a megújulás reménye intene, de rettenetes evulziók, sobasem sejtett rengések üzik el mindenünnen a megnyugvás szelíd szellemeit.

Mély koncepciók helyett ma ötletekkel kormányozzák a népeket, hirtelen keletkezett, meg nem sugott, egymással éles ellentétben álló kormányintézkedésekkel. Jogbizonytalanság, tétova közigazgatás jellemzik a mai állam működést, a kormányzó hatalom és a kormányzott nép között hiányzik minden harmónia, minden együttérzés, e két tényező idegenül és sokszor ellenségesen áll egymással szemben. Pedig minden helytelen kormányintézkedés csak még mélyebbre taszítja a fejlődésre hivatott, a boldogulásért küzdő népet és minden mulasztás csak elősegíti azt a vérvesztést, amelyből a ma élő népeknek a ma élő szegény, szerencsétlen országoknak amugy is eléggé kijutott.

Azért keressük lázasan és szinte már kétségbeesve azt a többi fölé emelkedő államférfit, aki az állami élet forró ütőerén tartva kezét, új ígéretek földjére tudja népét vezetni. Ma már nem lényeges, vajjon melyik politikai párt kerül be többséggel a parlamentbe, vajjon a szűk pártpolitika jelentéktelen beléletének vannak-e és milyen szenzációi? Itt általános, népeket mentő és országokat fejlődés útjára terelő, zseniális állami munkát kell végezni, az összes

ség és az egyesek részére végre megteremteni a boldogulás széles lehetőségeit, józan szemmel és friss intuícióval meglátni az ország és polgárainak ezer, mind inkább szaporodó baját és gondját, amelyeknek legtöbbször éppen

az állampolgárság kiélése közben keletkezett.

Csak rendkívüli erők tudnak boldog és megelégedett országokat teremteni. Rendkívüli idők rendkívüli embereit várjuk.

B.

Parlamenti vita a horvátországi lázadás ügyében

A nemzetgyűlés mai ülése.

— Beogradi munkatársunk telefonjelentése. —

Beograd, szept. 29.

A parlament mai ülését délután fél öt órakor nyitotta meg Vukosevics alelnök.

Bukseg Vilimnek a horvátországi lázadás ügyében tegnap előterjesztett interpellációja és a miniszterelnöknek erre adott válasza felett megindult vitában az első szónok

dr. Haussek horvát képviselő, aki kijelenti, hogy a véres események előidézésében nem a katonaság, hanem a rendkívül erőszakos csendőrség a hibás.

Dr. Surmin hibáztatja, hogy a csendőrséget rögtönítélő hatáskörrel ruházták fel, mert a csendőrség a lázadókat azonnal ki is végeztette s ezáltal csak fokozta az elkeseredést a nép körében.

Jovanovics Mihajló utal arra, hogy a szerb parasztok eléget türetek már életükben, tanuljon meg hát tünni a horvát paraszt is. A katonai törvényeket a horvátok kedvéért nem lehet megváltoztatni. Minden állampolgár kivétel nélkül köteles azoknak alávetni magát.

Raics Balázs vajdasági képviselő, suboticiai plébános panasolja, hogy a hatóságok kivételesen tesznek a görögkeleti és a más vallású állampolgárok közt. Azután hosszúra nyúló beszédében a következőket mondja:

— A keresztény hívők minden útmentén álló Mária- és Krisztus-szobor és feszület előtt kalapot emelnek, imádkoznak és a szentek segítségét kérik. A kőből és fából való szobrok és feszületek azonban némák maradnak, nem köszönnek és nem felelgetnek vissza az egyszerű, jámbor népek, és nem is kérdezik meg tőle, hogy mi a kívánsága és a panasza? A kormány jól tenné, ha nem volna hasonlatos ezekhez az utszéli szobrokhoz és feszületekhez, akikhez a nép hiába fordul panasszal. A kormány jól teszi, hogyha az egyes tartományokban fontos rendeleteket bocsát ki, előbb forduljon felvilágosításért az odavaló népképviselőkhöz, akik talán jobban ismerik a népi igazi bajait, mint odafent a miniszteriumokban. Ebben az eset-

ben a horvátországi lázadásokhoz hasonló esetek nem fognak előfordulni.

Linvaák horvátországi képviselő kijelenti, hogy a nép teljesen kiabándult. Az állami közegek nem tudják Horvátországban, hogy kinek engedelmeskedjenek, a központi kormánynak, vagy a tartományi kormánynak? Annyi bizonyos, hogy a nép nem kaptá meg azokat a jogokat, amelyek megígérték neki.

Ezután még dr. Spahov és Jittig képviselők szólaltak fel, akik valamennyien a hatóságokat hibáztatják a horvátországi események miatt.

A holnapi ülésre tizennégy szónok van előjegyezve, köztük Protics Sztoján is.

A bruxellesi konferencia.

Berlin, szept. 29.

Az Egyesült-Államok kormánya megbizta Voyden követet, aki a bruxellesi konferencián az Uniót képviseli, hogy közölje a szövetségesekkel, hogy Németország fizetési feltételein enyhíteni kell, mert a német valuta tragikus helyzete lehetlenné teszi a hadikárpótlásnak behajtását.

Berlin, szept. 29.

A konferencia tegnapi ülésén az angol delegáltak bejelentették, hogy Ausztriának kétfélmillió font sterling értékű nyersanyagokat hitelezett.

Bruxelles, szept. 29.

A tegnapi ülésen a volt központi hatalmak delegáltjai a magyar, német, osztrák és bolgár követek terjesztették be a helyzet-jelentésüket.

Tózsde.

1920 szeptember 29.

Beograd. Érték dinárookban

Valuták: Francia frank 198, Font Sterling 102, Dollár 28-85, Lira 123, Lei 57, Léva 42, Cseh korona 45-75, Osztrák korona 10-05, Márka 49-75.

Devizák: Páris 197-30, London 104-50, Newyork 29, Milano 129-40, Prága 42, Wien 9-70, Berlin 48-50.

Zagreb. Érték koronákban.

Valuták: Font sterling 375, Dollár 115, Lira 500, Rubel (Romanov) 127-50, Márka 193-50.

Devizák: Páris 702-90, Zürich 1165, London 415, Newyork 116-50, Milano 506-50, Wien 38-25, Berlin 193-50.

1 frank	— — — —	7-92 jugoszláv korona.
1 font	— — — —	408— jugoszláv korona.
1 dollár	— — — —	115-40 jugoszláv korona.
1 lira	— — — —	4-92 jugoszláv korona.
1 lei	— — — —	2-28 jugoszláv korona.
1 leva	— — — —	1-68 jugoszláv korona.
1 cseh korona	— — — —	1-83 jugoszláv korona.
1 osztrák korona	— — — —	0-402 jugoszláv korona.
1 márka	— — — —	1-99 jugoszláv korona.

Tiz napon belül meg lesz az orosz-lengyel fegyverszünet.

Varsó, szept. 29.

Rigai híradás szerint az orosz-lengyel béke megkötése a legrövidebb időn belül várható. Joffe kijelentette, hogy Oroszország lékére törekszik és minden áron el akarja kerülni egy új téli háború borzalmait, azért minden áron igyekezni kell a fegyverszünetet a legrövidebb időn belül megkötni.

Varsó, szept. 29.

Az orosz-lengyel fegyverszünet megkötése tiz napon belül megtörténik.

A Peidl-kormányt vád alá helyezik.

Budapest, szept. 29.

Az ügyészség vádat emelt a Peidl-kormány összes tagjai ellen bünpártolás címén. A vádirat szerint ők tették lehetővé a népbiztosok Ausztriába való szökését. Az ügyészség Peidl, Peyer, Böhm és Garbai volt miniszterek kiadatását kéri az osztrák kormánytól.

Küszöbön a jugoszláv-olasz tárgyalások az adriai-kérdésben.

Beograd, szept. 29.

A minisztertanács a régens elnöke alatt ma délelőtt ülést tartott, amelyen Trumbics külügyminiszter beszámolt a külpolitikai helyzetéről és az olaszokkal az adriai kérdésben leendő közvetlen tárgyalások megindítása iránt tett előterjesztést. A minisztertanács határozata szerint az S. H. S. királyságot Trumbics külügyminiszter és Pasics fogják képviselni. Az olaszok olasz területen szeretnék megtartani a konferenciát, míg a jugoszláv kormány Svájcot jelölte meg a tárgyalások színhelyül.

Beograd, szept. 29.

Pasics nem fogadta el a jugoszláv-olasz tárgyalásokon való megbízatást s ezért helyébe a minisztertanács Vesznics miniszterelnököt küldte ki.

Svájci segítség Ausztriának.

26 millió svájci frank a segély.

Bern, szept. 29.

A szövetségi tanács mai megnyitóján elterjesztették a javaslatot, hogy mily mértékben vesz részt Svájc abban a segélyakcióban, amelyet a szövetségi és némleges hatalmak Ausztria, Cseh-Szlovákia és más államok éhezé lakosságának felségelyezésére indított.

Svájc Ausztriát fogja segélyezni és erre a célra huszonhat millió frankot hoztak javaslatba áruhitel formájában. A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Kapp Amerikába megy.

Berlin, szept. 29.

Koppenhágából jelentik, hogy Kapp Kelet-Poroszországból felmilióra rugó adományokat kapott. Kappnak állítólag az a terve, hogy a jövő tavaszszal Amerikába megy, hogy ott Németország gazdasági és politikai helyzetéről előadás-sorozatot tartson. Miatán Kapp született amerikai, a beutazási okmányokkal alig lesznek nehézségei.

Rövid hírek.

Páris, szept. 29.

Dechanel elnök állapotában nagymérvű rosszabbodás állott be.

Róma, szept. 29.

Az olasz kamarában ratifikálták a St.-germaini békeszerződést.

Windischgraetz Lajos herceg emlékiratai.

A herceg és egy könyvkiadó konfliktusa.

Berlin, szept. 29.

Itteni irodalmi és kiadói körökben sokat beszélnek mostanában Windischgraetz Lajos hercegné, a volt magyar közlelmezési miniszternek emlékiratairól, amelynek német kiadása teljesen elkészült, de nem fog a közönség elé kerülni. A herceg annakidején megállapodott egy itteni kiadóval a megállapodás értelmében az emlékiratok magyar kiadását nyomon követte volna a német s azután a francia kiadás is. A berlini kiadó hetekkel ezelőtt érdeklődni kezdett Windischgrätznel a magyar kiadás sorsa iránt s legnagyobb meglepetésére azt a választ kapta, hogy a herceg nem jelenteti meg a magyar kiadást, és a német kiadás megjelentetését is el akarja kerülni. Hosszas pourparlók következtek erre. A herceg kifejtette álláspontját,

amely szerint utólag arra a meggyőződésre jutott, hogy könyvébe helytelen adatok csuszta be clnzésből és semhogyzek a nyilvánosság elé kerüljenek, nem jelenteti meg emlékiratait.

Mint értesülünk, a német kiadó ezel szemben azzal érvelt, hogy a német kiadás teljesen elkészült és az emlékiratok 100.000 példányban váriák az expedialást. De elkészült közben a francia kiadás is.

Most már tárgyalások indultak meg az irányban, hogy milyen feltételek mellett mond le a berlini kiadó a szerzett jogairól és milyen kárpótlást kér. E tárgyalások végül eredményre vezettek és Windischgrätz herceg másfélmillió koronát fizetett a berlini kiadóknak, hogy az az emlékiratok összes példányait megsemmisítse.

HIREK

Szüret.

Valamikor, öt év-e, avagy száz esztendeje ülyentájban szólaltak meg a boszorkányos szüreti dudák. Hold sütött a szőlőkre és ezüst uszálya alatt piros, tüzes fény gyuladt ki a hordók tetején. Milyen szépen tudtak szüretelni. Mennyi béke, derűs nyugalom és jókedv költözött a kertekbe. Méltóságos mulatságok estek odakinn a lugásokban. Hajnalba nyuló vidám dártdók. Vedrestől fogyott a must és kannákkal mérték a muskatályit. Az ite akkor nagyobb volt és a láрма kisebb. De, hogy a kényes, szeszélyes, puccos dáma: — a város, ütött tanyát a szőlők közelében, a régi szüretetek gyors, ideges napszamos munkává súlyedtek. A szőlő a városhoz vágyik és a város mindent megront. A modern gazdálkodás tönkretette Pán nagyságos szépségű orgiát, az utolsó pogányünnepeket. Szüret nélkül rohan a város a téli szezon szines izgalmaiba, tréfáit a kávéházban fecsérli el és odakint a szőlőkben, a kis házak közt senkisésem érzi jól magát.

Leszáll az est és az égi hárfának hosszú ezüst hurjain Szent Dávid hegedül és az első őszi eső halk záporosöjje muzsikál a hervadó falevelek közt. Ez a régi szép szüretetek halotti kantatája.

Előadás a fogyasztási adókról. A Gyárosok, iparosok és kereskedők szövetségének kérésére Durakovics pénzügyőri főbiztos folyó hó 30-án csütörtökön délután 6 órakor a Lloyd-helyiségben a fogyasztási adók felemeléséről szóló rendeletet fogja ismertetni. A szövetség felhívja az érdekelteket, hogy az értekezleten saját érdekükben jelenjenek meg.

Felhívás a kereskedőkhöz. Az összes kereskedők és gyárosok tisztelettel meghívataknak a f. évi október hó 3-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a bánati kereskedelmi és iparkamara termében megtartandó nagygyűlésre az egyesület (grémiun) megalakítása tárgyában. Janković Koszta elnök. Stanojlović Sándor titkár.

Eljegyzés. Janković Zdravko, a „Narodna Banka” pancsevoi fiókjának h. főnöke eljegyezte Srdiće Darinkát.

A pancsevoi izr. nőegylet estélye. A pancsevoi „Izraelita nőegylet” október hó 23-án igen változatos műsoru nivós mulatságot rendez, melynek mű-orát legközelebb közöljük.

Halálozás. T e m m e r Ede, ismert és köztiszteletnek örvendő feher-templomi pogár, f. hó 21-én rövid szenvedés után, 57 éves korában meghalt. Felesége szül. Schwartz Nelly, leánya dr. Verjes Felixné és Jenő fia gyászolják a nagyszámu rokonságon kívül.

Sakkverseny Beogradban. V.šaci munkatársunk beszélt Boris Kostić sakkmeisterrel, a göteborgi (Svédország) 1920-as világbajnokság negyedik helyezettjével és elmondta, hogy október 2-án az ujonnan alakított beogradi sakkör meghívására szimultan-versenyt játszik le a beogradi II. sz. gimnáziumban. A verseny ugyanis vakverseny lesz, vagyis játékközben ő nem nézheti meg a sakktáblákat. Elmondta még a mester, hogy 3 héttel ezelőtt alakult meg Zagrebban a „Jugoszláv Sakkszövetség.”

Tizezer szoba butor. A bécsi Reich-post jelenti: Bécs több butorgyárában korlátozták az üzemet, mert az eladási lehetőségek csökkenek. A butorberendezési készleteket jelenleg 16 000 szoba butorra becsülik, aminek az értéke fel milliórd. A butorgyárosok nem tudnak eladni és nem dolgoztatnak.

Légi konferencia Londonban. Az aviatikai miniszterium most becsajtoitta ki meghívóit egy Londonban tartandó légi konferenciára, amelyen a különböző államok képviselői a légi járműveknek a békében való felhasználásáról tárgyaljanak. A Times a konferencia előkészületeiről irván, megállapítja, hogy ugy a személy- mint áruforgalom, amelyet a különböző légi járművek már eddig is lebonyolítanak, állandóan emelkedik.

Műkedvelői előadás. A becskereki műkedvelői ifjuság Weninger karmester vezetése mellett október hó 4-én és 11-én a rokkantak javára a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Színre kerül Lukácsy Sándor: A vereshaju című népsziműve.

A Szemle sporttápl péntek este megjelenő száma szenzációs cikket hoz a Novisadon megalakult profi-futball csapatról.

Kosarat kapott a román trónörökös. A bécsi N. W. Journal-ban jelent meg a következő közlemény: Carol román trónörökös, aki Japánból uton van hazafele, egy hetet töltött amerikai földön. Amikor hajója már közel járt San Franciscohoz, a trónörökösnek a hajó fedelzetén nagyon megtetszett egy amerikai kisasszony, miss Suydo s elküldte hozzá hadsegédjét jelenteni, hogy „ő királyi fensége, a román trón örököse kegyeskednék a ma esti balon a kisasszonnyal táncolni”. Az amerikai miss így válaszolt az adjutánsnak: „Mondja meg ő királyi fenségének, hogy a kisasszony viszont nem kegyeskedik vele táncolni”.

Dr. Efreimidis venerikus betegségek és bőrbajok speciálistája városunkban végleg letelepedett és rendel a Daun-féle vaskereskedés házában — a Club-kávéházzal szemben — naponta 1—3-ig és 7—8 óráig.

Madonnák

legyünk-e vagy pedig csak egyszerű démonok?

Kedves Szerkesztőke!

A napokban egy érdekes cikket olvastam. Az írója azt akarja beszélni nekünk nőknek, hogy a mostani kontyos, frufus, rövidre nyírt frizuránk egyenesen felháborító, izléstelen és ami a fő, egyáltalában nem felel meg a XV. század követelményeinek. A mostani nők az ő ördögös hajviseletükkel inkább démonoknak látszanak, mint szende női lényeknek. Hivatkozott egy előtünk teljesen ismeretlen Rafael nevű urra, akinek nagyszerű modelljei vannak s akik a női frizura dolgában kiváló szaktekinélly. Arról van szó tudniillik, hogy ezután mi nők teljesen nagymamásan viseljük legfőbb büszkeségünket és legnagyobb erősségünket, a hajunkat. Vagyis: olyan lenyalt frizurát hordjunk elől, oldalig pedig takarjuk el a fülként a simára lefésült hajunkkal. Továbbá arról van szó, hogy az urinők copfot hordjanak, még pedig ugyanabból a masszából, ami nekik tényleg megvan, tekintet nélkül arra, hogy ez a tényleg meglévő hajmennyiség milyen hosszú és milyen széles és milyen színű. Nem ismerem sem azt a szabadszáju borbélyegédet, sem azt a bizonyos nevezetű Rafael fodrász urat, de azt valamennyi becskereki nő nevében mondhatom, hogy felháborító ajánlatát egyértelműleg visszautasítjuk. Ugyan ki nézne ránk, ha abban a lehetetlen ötszáz év előtti frizurában jelennék meg mi a korzón, s hogyan azt a két ur szeretné. Nem akarunk mi a régi szentképekhez hasonlítani. Aztán az olyan ájtatos holdkörös ábrázathoz hogyan állna az azszuros harisnya és a vádliig érő szoknya. Mert azt csak igazán nem gondolják komolyan a szobanforgó tisztelt fodrász urak, hogy az általuk ajánlott Madonna-hajviselethez majd a mostani nagyszerű és jól bevált női divatot is hozzáidomítjuk? Ugyancsak jól néznének ki ezek a magassarku, tüdőig és szivig kivágott azszuros bluzu és azszuros szoknyájú jukker-Madonnák? Ezt ugyan nem éri meg hajason, kopaszan is bajosan! Pá magának.

Félvilághy Czoeczoka.

A királykérdés Magyarországon

A magyarországi királykérdés, amely a legutóbbi időkben úgy látszott már letűnt a magyar politika főkérdései közül, gróf Bethlen Istvánnak Hódmezővásárhelyen mondott programbeszédével újra az érdekes homlokterébe került. Még ma is úgy állunk azonban ezzel a kérdéssel, mint hónapokkal azelőtt, hiába keresünk egységes feltevést, egységes királyprogramot, ma is még három király-párt van Magyarországon és egy köztársasági-párt.

Az egyik király-párt — a legitimisták — Károly király visszatérését kívánja, mert csak ő tekinthető a magyar korona törvényes viselőjének. Ez a párt Károly király visszatérésével egyidőben a forradalom előtti időből kiindulva akarja a jogfolytonosságot helyreállítani, a régi képviselőházat és főrendiházat egybehívni. Ennek a pártnak leginkább a régi néppártban vannak hívei.

Egy másik király-párt ugyancsak Károly király visszatérését akarja, csak hogy különféle megszorításokat kíván. Ennek a pártnak feje gróf Apponyi Albert és a hozzá közelálló politikusok. Programbeszédében gróf Bethlen István is ehhez a párthoz tartozónak mondotta magát. Ennek a pártnak alapfeltétele, hogy csak oly személy kerülhet a magyar trónra, aki előzőleg minden más trónra való igényéről lemondott. Ez a csoport tehát csak akkor hajlandó Károly király törekvéseit támogatni, ha elismeri, hogy a pragmatika sankciójával vesztette, ha ünnepélyesen lemond minden más trónra való igényéről, illetve kötelezi magát arra, hogy a magyar alkotmányos tényező megkérdése nélkül más trón elnyerésére nem igyekszik. Apponyi, Bethlen és társainak az a nézetük, hogy a magyar királyság újformájú visszaállítása a szomszéd államok előtt nem lesz ellenszenves, mert azok főleg azért nem látják szívesen a Habsburgok visszatérését a magyar trónra, mert atól tartanak, hogy ez a régi monarchia visszaállítására jelentené az első lépést. A magyar nemzet ragaszkodik az ország függetlenségéhez és maga sem látja szívesen a régi monarchia visszaállítását. Károly király családjának is sikerült állítólag igazolni a nyugati hatalmak előtt, hogy a Habsburgoknak a magyar trónra való visszatérése nem jelentené a régi németbarát politika folytatását, hanem inkább az ententének Keleten inaugurált politikájának meg erősödéséért tekinthető. És tényleg Anglia és Franciaország nem ellenzik már annyira a Habsburgok visszatérését a magyar trónra, mint eddig.

A harmadik király-párt a legkevésbé számottevő. Ez a párt egy külföldi uralkodóház valamelyik tagját akarná a magyar trónra ültetni.

A negyedik párt a köztársasági párt, ennek hívei leginkább a kisgazdapártból kerülnek ki.

Veszek

mindenféle gabonaneműt: búzát, árpat, zabot, rozsot és lisztet minta után nagyban és kicsinyben.

Bogdanovits Milán
Vel. Becskerek, 1664
Miletityeva (Temesvári) u. 7

Millerand az utolsó betűig végrehajtja a versaillesi békeszerződést.

Bécs, szept. 29.

Az Echo de Paris beszámolója arról, hogy Millerand még mielőtt elfogadta a jeleket az elnöki méltóságra, kifejtette pártívei előtt, hogy mint elnök is csak azt az egy feladatot fogja ismerni, hogy a versaillesi békének teljesítését kikényszeríti s nem fog nyugodni addig, míg Franciaországban a dulus helyen az utolsó kö vissza nem kerül a maga helyére.

Kereskedelmi szerződésünk Ausztriával.

Az osztrák kormánnyal hosszú idő óta folytatott tárgyalások végre befejezést nyertek és olyan kereskedelmi szerződés megkötésére vezettek, mely élénk áruforgalmat fog maga után vonni s míg egyrészt Ausztriát tekintélyes mennyiségű élelmiszerhez juttatja, másrészt igen sok iparcikket nekünk hozzáférhetővé teszi. S ha a szerződő felek meg fogják találni a módját annak, hogy a várható jelentékeny áruforgalom kereskedői szempontból is tisztességesen a legális kereskedelem útján bonyolítottassék le, úgy bizhatunk abban, hogy az a szerződés végeredményben a drágaság csökkentéséhez is lényegesen hozzá fog járulni.

A szerződés szerint királyságunk Ausztriának szállít a szerződésben meghatározott részletekben és határidőkben 6500 vagon búzát, 11100 vagon kukoricát, 1000 vagon árpat, 8000 drb hizott disznót élő állapotban, 8000 drb hizott disznót levágott állapotban, 100 vagon szalonnát és zsírt, 500 vagon zabot, 5000 vagon burgonyát, 200 vagon kenderet, 50 vagon cseresznye-, meggy- és ébenfát (csak kifaragott botok alakjában), 10 vagon cirokszalmat, 20 vagon cirokessprót, 8 vagon hámozott fűzfavesszőt és rudat, 2000 kg szalmafontot, 10 vagon nyulbőrt, 300 vagon tannint, 100 vagon kalcium acidumot, 10 vagon faecetsavat, 10 vagon acetont, 5 vagon formaldehidot, 20 vagon metil alkoholt, 10 vagon fakátrányt, 600 vagon piritet, 100 vagon karbidot, 30 vagon kénsavat, 20 vagon sóssavat, 50 vagon borkövet és borsavat tartalmazó anyagot, 5 vagon trichloretilt és trichloretilant, 30 vagon ohnot tömbökben, 100 vagon alumínium-hidroxidot, 3 vagon cinkpléht, 180 vagon kovácsolt szegyet, 6 vagon sodrott vashuzalt, 500 vagon épületfát, 3000 vagon tüzfát, 1500 vagon faszenet, 3 vagon viaszot, ópiumot és gyógynövényeket, 3 millió dinár értékben, 1900 vagon cementet és elektródokat 100.000 dinár értékben.

Ezekkel szemben az osztrák kormány a következő áruk szállítását vállalta magára: 2 vagon pléh dynamógépek részére, 5 vagon pléh építkezési célokra, 600.000 drb kassa, 200.000 drb sarló, egyéb vas- és fémárak 1092 millió osztrák korona értékben, 4-5 dr. tehermozdony, 50 drb motoros villamos kocsik, 100 drb motor nélküli villamos kocsik, vasúti kocsik 70 millió osztrák korona értékben, egyéb szárazföldi és vízi közlekedési eszközök 154 millió osztrák korona értékben, elektrotechnikai anyagok 114 millió osztrák korona értékben, havonként 10 vagon rotációs újságpapír, egyéb papíráruk 128 millió osztrák korona értékben, nyomdai anyagok 54 millió osztrák korona értékben, 5 vagon gépolaj, 12 vagon

talpbőr, bőrtechnikai cikkek 500 ezer osztrák korona értékben, 12 vagon dinamit, 48 vagon dinamon, 24 vagon füstnélküli vadász löpor, 9 vagon sárga vazelin, 9 vagon fehér vazelin, 6 vagon gépolaj, 12 vagon krafton-zsír, 3 vagon furó olaj, 3000 kg ammóniak süveg ballonok, 36 vagon ammóniak-víz, egyéb vegyszerek és festékek 187 és fél millió osztrák korona értékben.

Mindegyik kormány, valamint az általuk feljogosított intézetek és személyek csak a két szerződő állam egyikének valutájában követhetik a fizetést. A kontingentált mennyiségek szállításából származó követelések felett a szerződő feleknek egymás közötti forgalmában szabadon lehet rendelkezni, harmadik állam területére való átutalásokhoz azon állam pénzügyminiszterének vagy devizaközpontjának engedélye szükséges, mely állam területén a követelés fennáll. Szállítási eszközökről más megállapodás hiányában az exportáló állam köteles gondoskodni.

Az egyik állam részére engedélyezett kiviteli kontingenstől a másik állam a behozatali engedélyt akkor sem tagadhatja meg, ha az illető áru egyébként behozatali tilalom áll fenn vagy mondatik ki. Ugyanúgy egyik állam sem tagadhatja meg a kontingensek határain belül a kiviteli engedélyt és pedig akkor sem, ha az illető áru nézve általános kiviteli tilalom állana fenn vagy mondatnék ki. A szerződő államok kijelentették készségüket arra, hogy nem kontingentált árukra vonatkozó kiviteli tilalom felállítására esetén haldéktalanul érintkezésbe fognak lépni azon célból, hogy a kiviteli tilalom dacára a másik szerződő fél területére kivihető árumennyiség kontingentáltassék. Ha pedig a megállapított kontingensek bármelyike ki lesz merítve, a szerződő felek tárgyalásokat fognak kezdeni újabb kontingensek megállapítása érdekében.

Ha egyik állam olyan intézkedéseket léptetne életbe, melyek a szerződés végrehajtását gátolnák vagy a szállítási eszközöket egyáltalában nem, vagy nem kellő időben bocsátaná rendelkezésre, akkor a másik állam felvilágosítást és a gátló rendelkezések megszüntetését fogja követelhetni. Ily irányu panasz esetén legfeljebb 14 nap alatt tárgyalások kezdendők azon célból, hogy a felmerült félreértések eloszlatassanak. A sérelmek orvoslásáig a sértett állam jogosítva van a szerződés teljesítését és a kiviteli engedélyek adását megszüntetni.

A szerződés 1921 január 1-től kezdve minden hó első napján egy hónapra felmondható.

A vrsaci törvényszék ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Vrsac, szept. 27.

Julius 20-iki számunkban beszélgetést közzeltünk egy nértékadó vrsaci politikai szemléssel, aki érdekes fejtegetései során annak a reményének adott kifejezést, hogy Vrsac város jogos érdekei a kormánykörök előtt méltánylást nyernek és a belacrkvai törvényszék, ill. kerületi bíróság véglegesen városunkba helyezetik át. Ugyanezen közéleti egyéniség, akinek érdemeül tudható be nagyrésztben a törvényszék majdani athelyzése, tegnap a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— A sajtó azon legújabb híre, mely szerint a törvényszék mégis Vrsacra helyezik át: igaz. Jovanović Svetolik hely. polgármester, főjegyző pár nappal ezelőtt Beogradban volt és dr. Trifković igazságügy-minisztertől Vrsac város főispán-polgármesteréhez, valamint dr. Ristić Velimírihez, a belacrkvai törvényszék elnökéhez intézett rendeletet hozott magával, amelyben az igazságügy-miniszter felhívja a törvényszék elnökét, hogy előterjesztést intézzen a miniszteriumhoz a belacrkvai törvényszéknek Vrsacra való athelyzése ügyében. Kijelenti a miniszter, hogy előbbi rendeletét, mellyel az athelyzést elvileg kimondta, fenntartja és így most már az athelyzés technikai részleteihez kell látni.

Ezen rendelet intencióihoz híven már ma, itt volt Vrsacra a belacrkvai törvényszék ügyésze, dr. Popović, aki résztvevő a tanács közgazdasági bizottságának ülésén. A bizottsági ülés után pedig megtekintette a felajánlott épületet (községi iskolát) és ennek alapján fogja az előterjesztést a miniszterhez elkészíteni. A belacrkvai körök elutasító álláspontja nem változtat semmit a dolgon. A miniszterium fel fogja az, hogy a törvényszék Vrsacra létező és okvetlenül ide helyezendő.

Közgazdaság

Nemzetközi esomagforgalom. Október elsejével megnyílik a postaesomagforgalom Németországgal, Svájjal, Franciaországgal és Bulgáriával, 15-én pedig a csehszlovák köztársasággal. Egyelőre a háborúelőtti postai egyezmény szerinti díjszabás marad érvényben azzal az eltéréssel, hogy a postadíj aranydinárokból lesz fizetendő. A hivatalosan megállapított kurzus szerint 1 arany dinár 8 koronának felel meg.

Nikkelpénz Beogradból közik, hogy Dányi Daniló pénzügyminiszteri inspektor Bécsbe utazott, hogy mint a miniszter kiküldöttje felügyeljen a nikkelpénz készítésénél és szállításiánál.

Kereskedelmi ügynökség Bécsben. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Bécsben meghatalmazott kereskedelmi ügynökség nyíljon meg. Ennek főnöke Simity Miloje, a Trieszti ügynökség vezetője lesz.

Uj bank Ljubljánában. Ljubljánából értesülünk, hogy ott 30 millió korona alaptőkével cseh tőke közbejöttével Slovenska banka cég alatt új pénzintézet alakult.

KÁVÉHÁZBAN, VEN-
DÉGLŐBEN KÉRJÜK
A TORONTÁI-T

Eladó egy teljes lakásberendezés, mely ebédlő, hálószoba és vendéghálóból, konyhabutor és edény, porcellán, evőeszköz, üveg- és ezüstnemű, szőnyegek, tyilimek, függönyök, villanyfelszerelés, ágynemű, képek és mosóedényekből áll. 1757
Lehetőleg egybeni eladás!

Vatrogasna (Hadzsics Lázár) utca 9. szám.

Éves berghsyri malacok
(egy kan, egy koça)
1760 eladók.

Juhászai
Petrogradszka (Melencei) utca 31.
Megtéríthető délelő t 12-ig

Eladó!

4 HP. benzínmotor, lokomobil, hozzávaló nagy morzsolóval, mindkettő jókarban, van hozzá egy hengeres daráló is, majdnem új.

PÉKY GÖZSEF
Versecvát, (Temesm.)

Szerb, magyar, német nyelvet beszélő

nevelőnt keresek

7 és 9 éves gyermekeim mellé, ki a gyermekeket vizsgára előkészíti, a falusi életet szereti s kit családtagnak tekinthetünk. Ajánlatok igények megjelölésével

Allomásfőnökség Uljma,
(Temes megye) címre küldendők.

Gyümölcsöket
(marmaládé) alma, szilva, körte stb., teasüteményeket, desszerteket és egyéb cukorkaféléket gyárt az

Ambrózia
cukorkagyár r.-t. Vel. Bečkerek

Veszek

lőhere- és lucernamagot, hagyma-, petrezselyem- és lenmagvakat, anyarozsot, ércot és fokhagymát. Magkereskedés
TIMA VLADISZALJEVITY Beograd, Balkan-u. 3. 1748

90—1920. sz.

Arverési hirdetmény.

A veliki becskerei kir. járásbíró-ság 1920. évi 3116-2. számú végzésével megköresett veliki becskerei kir. járásbíró-ságnak 1920. évi Pk. 3116-2. számú végzése folytán Áron Steiner javára: 1. Juon Subu Palko, 2. Panta Filip Molan, 3. Pavel Subu Mutusitu, 4. Pavel Blas Lika, 5. Pavel Subu Rota ellen 4143 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1920. évi július hó 24. napján lefoglalt és 89.700 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendelvé, annak Veliki Torákon leendő megtartására határidőül 1920. évi október hó 4. napjának délután 2 óraja kitűztetik. Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 1. 1 ló, 20 méter buza, 2. 3 ló, 10 méter buza, 3. 5 méter buza, 1 sárga borjú, 1 ló, 4. 4 ló, 1 csikó, 5. 5 méter buza, 1 ló. Veliki Bečkerek, 1920. szept. 21.

Geo Jagić.

Kindl F. és Társa

villamossági és műszaki cikkek kereskedése Veliki Bečkerek, Nemanjine (Jenő herceg) utca 5. szám

Ajánl a legolcsóbb árak mellett villamossági cikkek erő és gyengeáramhoz. Villamos retouche készütek dr. Hollósy-féle szabadalom (fényképezési célra). Irógépszallag minden méretben 30 K, orsón 35 K.

Kerékpárgummi belső és külső, valódi francia Michelin-gyártmány. Ugyancsak ezen gyártmány gummiragasztó is. — Kénsav és sósav természetes, nem vízzel hígítva — Karbidlámpák, valamint égők, valódi niürnbergi gyártmány. Öngyújtók különféle elsődrendű áru, gyújtókövek, valódi Auormetal. — Alkalmi vétele: 3 drb. kevésbé használt strapa kerékpár (bicyclo) szabadfutó. — Kevésbé használt kották nagy választékban: Keringő, indulók, kuplók, dalok, operettek, iskolák, gyakorlatok. — Végül a novisadi (ujvidéki) gyáriraktárból azonnal szállítható: 1 drb. Siemens és Halske-féle dinamo, egyenáramu 100 volt, 70 amp, ford. 900 perc. 1 drb. dinamo, egyenáramu 120 volt, 35 amp, ford. 1400 perc. 1 drb. A. E. G.-féle dinamo váltóáramhoz, 200 volt, 1 K. W., ford. 2500 perc. 1 drb. A. E. G.-féle motor, egyenáramu, 220 volt, 14 amp, ford. 950 perc. 1 drb. motor, forgóáramu, 12 HP. 1 drb. motor, forgóáramu, 15 HP. comp. centrifugálpumpával. 1 drb. Max Lewy-féle 2 HP., 150 volt, 1 drb. Ganz-féle 28 HP. 1 drb. Ganz-féle 3 HP., ford. 1200 perc. — 1678

Gazdák!

Azon óhaj által vezetve, hogy a gazdaközönségnek a nedves répaszettel való etetés előnyeit bizonyítsa, illetve közismertté tegye, a Cukorgyár r.-t. igazgatósága elhatározta, hogy a friss répaszettel f. é. október 15-ig bezárólag ingyen bocsátja rendelkezésére a gazdaknak.

A szelét kiosztása minden hétköznapon d. e. 8—12 óráig és d. u. 2—6 óráig eszközölkéik. Elfuvarozásról pedig maguk a gazdák tartoznak gondoskodni.

A kilugozott répaszettel kiváló takarmány szarvasmarhák, juhok és sertések, sőt lovak részére is, különösen, ha az állatok fokozatosan rálesznek szoktatva. Nem szabad azonban egyszerre nagyobb mennyiséget feleltetni és különös óvatossággal kell eljárni hasas teheneknél.

A szelét romlását olyképen lehet megakadályozni, ha azt beverméljük és pelyvával vagy szecskával és aztán még földdel is jól betakarjuk.

Az ingyenszelét kiosztásnál répa-termelőink előnyben részesülnek.

Cukorgyár Részvénytársaság.

Polgármesteri hivatal Vel. Bečkerek.
13250—920. sz. 1948

Másolat. Torontál- és Temes megye alispánja. 13658—920. sz. Valamennyi főszolgabíró és polgármesternek a pénzügyminiszterium delegációjának rendeletét tudomás és mihezartás végett közlöm. — 17549. szám Novi Sad, 1920. aug. 2-án. Főispán urnak Veliki Bečkereken. — A pénzügyminiszterium vezérinspektora július 26-án 20175—920. sz. a. a. következő hirdetményt adta ki:

A beogradi osztrák konzulátus július hó 16-án 2485. sz. a. arról értesített, hogy eddig az osztrák köztársaság bankjegyeinek a bevitelére meg volt engedve, amikor azok az Osztrák, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Magyarország vagy Lengyelország pecsétjét viselték, mivel azonban sok hamisítás történt, az osztrák kormány a bevitelt korlátozta. A bécsi pénzügyminiszternek utóbb kiadott rendelete alapján a bélyegzett és nem bélyegzett Osztrák-magyar bankpénzeinek behozatala csak a fentemlített miniszteriumnak speciális engedélye alapján van megengedve, kivételek csak ezen személyeknél vannak megengedve, akik menekülnek és ha az személyenként nem több 2000 osztrák koronánál. Ez tudomás és mihezartás végett közöltem. A pénzügyminiszterium vezérigazgató-ságától. Felkérem, hogy fenti rendeletet tudomásul véve, azt megfelelő módon meghirdesse. Ferics s. k., pénzügyi delegátus. — Veliki Bečkerek, 1920. szept. 2. Dr. Jovan Mihajlovič s. k., alispán.

Veliki Bečkerek, 1920. szept. 14.

Berberszki s. k., polgármester.

Petráss László

Brigadira Risztilya (Aradáci) u. 2218. sz.

a veliki becskerei olajgyár volt főgépésze vállal e szakmába vágó szereléseket és javításokat vidéken is, u. m.: gőzkazánok, gőzgépek, cséplőgarnitúrák, nyersolaj- és benzínmotorok, mindennemű mezőgazdasági gépek, vízvezetési berendezések, szivattyutelepek, villamos szerelések, dinamo és elektromotor javítások és vasszerkezeti munkákat.

Eladó: 90 HP félstabil gőzgép, 40 HP Dieselmotor, körörgő és duplex gőzszivattyú, 60 m³ gőzüzemű, 15 vagonos új modern ma'omberendezés és egy gyönyörű fürdőszoba-berendezés. 1668

Karbidlámpák nagyban.

Városi árvaszék Veliki Bečkerek.
954/1920. szám.

Hirdetmény.

A városi árvaszék 954/1920. sz. határozata folytán a Veliki Becskerei 2618/a. sz. tjkben 2481. öi. sz. a. foglalt és kk. Has Magdolna Imre, Bela, Magda és Erzebet tulajdonát képező ház 1920. évi szeptember hó 30-án Zsenár tanácsnok irodájában próbaárverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár 140.000 korona, mely összegnek 10%-at árverelő köteles letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi árvaszéki tanácsnok irodájában betekintheők.

Veliki Becskerek, 1920. évi szeptember 25-én, a városi árvaszéknél.

Berberszki s. k., polgármester.

Városi árvaszék Veliki Bečkerek.
937—1920. sz. 1776

Hirdetmény

A városi árvaszék 937—920. sz. határozata alapján a veliki becskerei 7338. sz. tjkben 7928—29. 7930—31 hrsz. a. felvett 10 hold 400 □ öl ing. tanra, amely kk. Julia és Kristina Kral tulajdonát képezi, f. é. október hó 3-án d. e. 10 órákor Zsenár városi tanácsnok irodájában a próbaárverést kitűzte.

A kikiáltási ár 102.500 korona, amely összeg után az árverelő 10% ot óvadékként köteles betenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt fentnevezett tanácsnok irodájában megtekintheők.

Vel. Becskerek, 1920. szept. 26.

Városi árvaszék.

Berberszki s. k., polgármester.

HIRDESSZEN A TORONTÁL-BAN TELEFONSZÁM 21.

Dungyevszky Lázár sörgyára Veliki Bečkerek

A Bánát legnagyobb sörgyára. • Évi termelési képessége 50.000 hektoliter.

Söre elismert legjobb!

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál